

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 45, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Ljubljana, 5. junij 2019

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
g. Franc Breznik, predsednik

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor
g. Edvard Paulič, predsednik

ZADEVA: Zahteva za sklic skupne nujne seje Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor

Spoštovani,

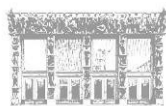
na podlagi drugega odstavka 48. člena poslovnika DZ in v povezavi z 32. členom poslovnika DZ, v PS SDS zahtevamo sklic skupne nujne seje Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor z naslednjo točko dnevnega reda:

1. Problematika divjih zveri.

I. Razlogi za sklic nujne seje

Težave z divjimi zvermi in škodo, ki jo povzročijo, so stalnica zadnjih let. Vendar pa je v zadnjem obdobju prišlo do več napadov v samih naseljih ali v njihovi neposredni bližini, na težave pa vpliva tudi neodzivnost države oz. pristojnega ministrstva.

Predvsem na osrednjem območju medvedov in volkov, ki se razprostira med avtocesto Ljubljana-Koper in vse do južne ter vzhodne meje s Hrvaško, prihaja do vse več konfliktov med zvermi in tamkaj živečim prebivalstvom. Velike zveri povzročajo kmetom veliko težav. Primerov, ko so jim poškodovale ali raztrgale živino in drobnico na paši, je precej, povzročena škoda pa ni bila nikoli majhna. Kmetovanje je vse težje, strah pred zvermi pa narašča tudi med prebivalci podeželja.

60
LET
STAVBE

Preglednica 5: Število škodnih primerov po rjavem medvedu in skupna ocenjena vrednost škode v letu 2017 po Lovsko upravljavskih območjih.

Lovsko upravljavsko območje	Število škodnih primerov	Ocenjena vrednost škod (EUR)
GORENJSKO	8	6.785,68
KAMNIŠKO - SAVINJSKO	11	6.063,16
KOČEVSKO - BELOKRANJSKO	203	53.971,98
NOTRANJSKO	121	47.876,74
NOVOMEŠKO	23	6.990,05
POHORSKO	1	1.300,50
PRIMORSKO	45	33.882,33
SAVINJSKO - KOZJANSKO	10	4.604,60
TRIGLAVSKO	16	16.199,83
ZAHODNO VISOKO KRAŠKO	35	14.766,99
ZASAVSKO	49	29.679,20
SKUPAJ	522	222.121,06

Tudi lovci beležijo že nevzdržno stanje medveda in volka. Država je načrtovala od 1. oktobra 2018 do konca septembra 2019 odvzem 200 medvedov in 11 volkov. Vendar pa se odstrel ne vrši zaradi zahteve za izdajo začasne odredbe, ki jo je vložila okoljevarstvena organizacija Alpe Adria Green, upravno sodišče pa je izvajanje odloka o odvzemu rjavega medveda zadržalo do izdaje pravnomočne odločbe.

V Alpe Adria Green so namreč prepričani, da bi z odstrelom nastala nepovratna škoda, saj odstreljenih medvedov ne bo mogoče nadomestiti, tak poseg pa predstavlja tudi rušenje biotske raznovrstnosti. Z izvršitvijo izpodbijanega odloka bi po njihovi oceni nastale težko popravljive škodljive posledice, saj pomeni odstrel osebkov zavarovane živalske vrste poseg v populacijo, ki bi moral biti le izjemen.

Upravno sodišče je nato 10. aprila sprejelo sodbo glede Odloka Vlade RS o ukrepu odvzema osebkov vrste rjavega medveda (*Ursus arctos*) iz narave, za obdobje do 30. 9. 2019 in tožbi delno ugodilo. Sodišče je odpravilo prilogo navedenega odloka, kot razlog so navedli napačno uporabo materialnega prava. Sicer pa je po presoji sodišča odlok kot predpis v ostalem delu zakonit in ostaja v veljavi.

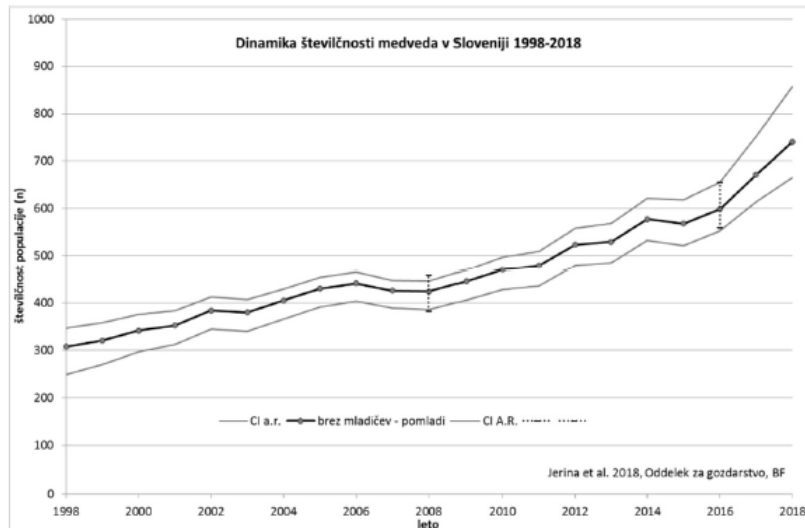
Sodišče je presodilo, da določitev števila medvedov za odstrel (ne samo na območju izjemne prisotnosti ter na prehodnem območju) nima potrebne zveze z vidika družbene sprejemljivosti ugotovljene prek (subjektivnih) mnenj prizadetih interesnih skupin, kot tudi z vidika upravljanja s škodami, ki jih povzročajo medvedi. Zato ni izpolnjen pogoj, da ni druge zadovoljive možnosti za odpravo omenjenih dveh problemov ter da mora biti odvzem omejen na (nekatero) medvede na dovolj konkretiziranih področjih in ob upoštevanju metod razlage Direktive o habitatih.

Sodišče je dalo Vladi RS podrobna navodila in smernice, ki jih mora v ponovljenem postopku upoštevati. Medvede naj bi tako sicer odvzeli iz narave, a ker mora vlada po navodilih sodišča še enkrat pripraviti prilogo odloka, to pomeni, da se bo odstrel zavlekel. Po dostopnih informacijah naj bi sicer Ministrstvo za okolje in prostor na Vrhovno sodišče vložilo zahtevo za revizijo sodbe Upravnega sodišča.

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) so v odzivu na sodbo izrazilo ogorčenje, saj menijo, da bo ta odločitev privedla do blokade upravljanja medvedje populacije. »Še nikoli si v delovni skupini za upravljanje zveri, ki je bila imenovana na

ministrstvu za okolje in prostor, nismo bili tako enotni glede števila odvzema medveda. Z višino odvzema smo se strinjali tako deležniki iz stroke kot deležniki drugih interesnih skupin,« so zapisali.

Opozarjajo tudi, da se bo število medvedov povečalo, če medvedov ne bodo odvzeli iz narave. Tu so si strokovnjaki bolj ali manj enotni, kar je bilo jasno že, ko so se pred meseci strinjali, da je treba 200 osebkov odvzeti iz narave. Strateška usmeritev vlade je, da se število medvedov ne povečuje, po mnenju večine pa tega ni mogoče doseči brez odstrela. V zadnjih letih se sicer število medvedov povečuje, po zadnjih ocenah iz leta 2018 jih v slovenskih gozdovih živi od 800 do 1000.

Slika 1: Gibanje številčnosti medveda v Sloveniji v zadnjih 20 letih. Spodnja črta prikazuje rekonstrukcijo poznojesenske številčnosti (minimalna letna številčnost) korigirano z rezultati genetskih štetij v letih 2008 in 2015. Zgornja črta prikazuje številčnost medveda v spomladanskem času, t.j. po poleganju mladičev (maksimalna letna številčnost). Polna črna črta ponazarja gibanje številčnosti medveda znotraj posameznih let. V letih 2008 in 2015 je označen rezultat genetskih štetij. (Vir: Jerina in sod., 2018)

Sodba je bila sicer sprejeta ravno v času, ko se končuje lovna doba za redni odstrel, medtem ko izredni odstrel medvedov ni omejen. To pomeni, da bodo medvede, ki bodo povzročali težave, lahko odstrelili, drugih pa do nove odločitve vlade ne.

Tudi pri volku podatki kažejo na naraščanje populacije. Naravne razmere za volka so namreč v Sloveniji ugodne, ker ima na voljo primeren življenjski prostor, zaradi dobre reprodukcijske sposobnosti je pričakovano tudi širjenje življenjskega prostora, zlasti proti Alpam. Populacija volkov v Sloveniji po zavarovanju leta 1993 narašča in se je samo v zadnjih osmih letih podvojila. Odvzem volkov pa je že tretje leto onemogočen zaradi tožb in nasprotovanj naravovarstvenih nevladnih organizacij. Občutno se spreminjajo tudi navade volkov, saj ga vse pogosteje videvamo v bližini naselij, poleg drobnice so se začeli redni napadi tudi na govedo in konje. Napadi se na nekaterih območjih kljub primerni zaščiti dogajajo dnevno, ljudje so prepuščeni lastni iznajdljivosti in ukrepanju, zato osebno varujejo živino, tudi ponoči.

Lovci pa vse bolj opozarjajo, da so vedno večja težava tudi šakali, ki so nekakšna mešanica volka in lisice. V Sloveniji jih trenutno okrog 400, število pa se iz leta v leto veča, saj njihov odstrel še ni predviden. Šakal je po uredbi o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah iz leta 2004 uvrščen med zavarovane (ne ogrožene) domorodne vrste, leta 2014 pa ga je država uvrstila tudi na seznam lovnih vrst - tako sta v državi nastala

dva predpisa, eden ga popolnoma varuje pred kakršnikoli poseganjem v populacijo, drugi pa to omogoča.

Preglednica 12: Število škodnih primerov in ocenjena vrednost škod po volku v obdobju 2000 - 2017.

Leto	Število škodnih primerov	Ocenjena vrednost škod [EUR]	Povprečna odškodnina na škodni primer [EUR]
2000	110	55.871,31	508
2001	147	73.942,71	503
2002	215	139.701,22	650
2003	53	22.252,76	420
2004	86	55.847,95	649
2005	56	24.992,18	446
2006	178	96.381,99	541
2007	408	220.955,85	533
2008	432	273.891,41	628
2009	403	253.827,22	630
2010	576	348.570,00	602
2011	468	271.202,00	570
2012	360	192.709,95	535
2013	163	89.934,15	552
2014	215	135.701,75	631
2015	130	92.281,05	710
2016	93	65.155,09	701
2017	190	155.324,76	817

Takšno upravljanje z zvermi ni trajnostno in lahko povzroči nepopravljive negativne posledice za podeželje. Vse navedeno in povzročena škoda ter strah ljudi, so v zadnjem času na ulico spravili večje število kmetov. Tako je Sindikat kmetov Slovenije 26. 4. 2019 pred Ministrstvom RS za okolje in prostor z ostanki zadnjega pokola domačih živali protestiral proti po njihovem slabemu gospodarjenju s populacijo rjavega medveda in volka.

V sindikatu so takrat povedali, da so jim na ministrstvu prislunili in obljubili izredni odstrel na območjih, kjer je največ škode. V primeru, da jim ministrstvo ne bo pomagalo, pa so napovedal "državljsko nepokorščino kmetov, ki bodo sami začeli skrbeti za svoje živali. Večkrat so tudi poudaril, da je država lastnik živali in kot vsak dober lastnik bi morala zanje skrbeti. Kmet s seznama deležnikov na svojih poljih in gozdu brezplačno prehranjuje divjad in edini nosi negativne posledice te neodgovorne politike, zato mora imeti pri vplivu na to politiko odločujoč vpliv. "Ograje, psi in pastirji so neučinkoviti in neskladni s tradicionalnim načinom kmetovanja v alpskem prostoru. Stroškovnih in časovnih bremen varovanja svoje lastnine pred zvermi kmet ni dolžan nositi," ter tudi, da »noben kmet ne redi živali zaradi povračila škode,« so povedali v Sindikatu kmetov Slovenije.

V dobrem mesecu se ni očitno še nič premaknilo, na kar kažejo tudi pozivi Vladi RS in njenemu predsedniku Marjanu Šarcu s strani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in treh civilnih iniciativ.

Na sestanku o upravljanju zveri v Sloveniji, ki ga je tudi na pobudo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor v sredo, 22. maja 2019, so bili prisotni člani delovne skupine za upravljanje z velikimi zvermi, predstavniki kmetijskih in naravovarstvenih organizacij ter predstavniki civilnih iniciativ, ki so se nedavno ustanovile zaradi neupravljanja z velikimi zvermi oziroma težav, ki jih imajo z njimi. Sestanek je bil sklican z namenom, da Ministrstvo za okolje in prostor predstavi stanje, aktivnosti in ukrepe za nadaljnje upravljanje z velikimi zvermi.

Kot pišejo v KGZS, Ministrstvo za okolje in prostor ni predstavilo nobene druge rešitve, vztrajajo na stari poti, čeprav so se vsi prisotni strinjali, da je sedanji sistem upravljanja z volkom in medvedom zvermi neustrezen in neučinkovit. Dodatno tudi niso predstavili alternativne možnosti v primeru, če bi Vrhovno sodišče potrdilo sodbo Upravnega sodišča. Zato pozivajo Vlado RS, da takoj najde izhod, rešitev iz te slepe ulice, v kateri so se znašli vsi vpleteni. Žal pa se to (ne)iskanje ustreznih rešitev dogaja na plečih kmetov in ljudi, ki živijo na teh območjih.

Prav tako so na predsednika vlade Marjana Šarca poziv za takojšnjo ureditev prekomernega števila zveri naslovile Civilne iniciative Aktivna Kočevska, Nova vas-Loška dolina in Primorske. Zahtevajo, da se nemudoma izvede izredni odstrel populacije medvedov najmanj do števila, kot je to ocenil zavod za gozdove, in volkov na območjih, kjer se pojavljajo napadi na rejne živali, šakala pa da se takoj proglasi za lovno divjad brez omejitev. Prav tako zahtevajo spremembo zakonodaje tako, da bo odločanje o populaciji divjadi v pristojnost zgolj strokovnih institucij (zavod za gozdove, lovska zveza in kmetijsko gozdarske zbornice) v sodelovanju z lokalnimi prebivalci.

Poleg tega zahtevajo, da se za njihovo širše okolje strokovno ugotovi najvišja možna populacija zveri, jelenjadi in srnjadi ter divjih prašičev zaradi zaščite kmetijskih površin ter zaščite gozdov pred objedanjem mladih dreves. Njihova zahteva je tudi, da se vzame kot ustrezno izhodiščno stanje populacija zveri in divjadi leta 1990. Ob tem v pozivu pišejo, da praktično ne mine dan, ko v njihovih okoljih ne zabeležijo napada volka na rejno živino. O tem, da se medved že kar sprehaja po njihovih dvoriščih, da vdira v gospodarska poslopja, niti ne poročajo več. »Enostavno je tega toliko, da smo že obupali nad neodzivnostjo institucij,« so poudarile civilne iniciative in dodale: "Počutimo se izjemno ogrožene in s strahom čakamo dan, ko se bo zgodila kakšna tragedija."

Vse navedeno kaže na to, da je situacija z zvermi več kot kritična in potrebna takojšnjega reševanja. In ker je država zadolžena za upravljanje s temi zvermi, upravičeno menimo, da mora to področje ustrezno urediti in pomagati ljudem, ki se zaradi tega vsakodnevno srečujejo s težavami in škodo.

II. V ta namen Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Odboru za infrastrukturo, okolje in prostor predlagamo, da po končani razpravi sprejmeta naslednje sklepe:

1. Ministrstvo za okolje in prostor naj takoj pripravi vse potrebno za izredni odstrel medvedov in volkov do števila, ki ga je ocenil Zavod za gozdove.

2. Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano naj v sodelovanju z vsemi deležniki pripravita posvet o nadaljnjih aktivnostih in ukrepih za upravljanje z velikimi zvermi.

3. Ministrstvo za okolje in prostor naj v sodelovanju z deležniki preuči in ugotovi najvišjo možno populacijo zveri.

III. Predlagatelji zahteve za sklic skupne nujne seje predlagamo, da se na sejo povabi:

- g. Simona Zajca, ministra za okolje in prostor,
- dr. Aleksandro Pivec, ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije,
- Zavod za gozdove Slovenije,
- Zavod RS za varovanje narave,
- Sindikat kmetov Slovenije,
- Združenje lastnikov gozdov Slovenije,
- Lovsko zvezo Slovenije,
- Združenje ekoloških kmetij Slovenije,
- predstavnike Alpe Adria Green,
- Civilno iniciativo Aktivna Kočevska,
- Civilno iniciativo Nova vas - Loška dolina,
- Civilno iniciativo Primorske.

IV. Priloge

1. Strokovno mnenje odvzema velikih zveri 2018-2019

http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/narava/Strokovno_mnenje_odvzema_velikih_zveri_2018_2019_koncna.pdf

2. <https://www.kgzs.si/novica/zveri-ima-jo-prednost-pred-ljudmi-2019-04-18>

3. <https://www.kgzs.si/novica/zahtevamo-takojsnje-ukrepanje-2019-05-24>

4. <https://nova24tv.si/lokalno/razmere-zaradi-napadov-zveri-so-alarman-tno-vlada-rs-naj-nemudoma-zasciti-kmete-in-druge-podezelane-ter-njihovo-imetje-pred-napadi-divjih-zveri/>

5. <https://www.24ur.com/novice/slovenija/kmetje-bodo-v-znak-protesta-ministru-prinesli-ostanke-pokola-domacih-zivali.html>

6. <https://www.sta.si/2641672/civilne-iniciative-s-pozivom-sarcu-za-odstrel-medvedov-in-volkov>

Danijel Krivec,
vodja PS SDS